

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 018121 16 Увп
Бања Лука, 29.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, те Страхиње Ђурковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз судјеловање Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби М. Г. из Ч., заступан по пуномоћнику Р. П., адвокату из Б. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 15.12.2015. године, туженог Министарства ... у предмету утврђивања својства ратног војног инвалида и признавање права на личну инвалиднину, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 018121 16 У од 30.8.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 29.11.2018.године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 018121 16 У од 30.8.2016. године се преиначава, тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Тужени је дужан тужиоцу надокнадити трошкове управног спора у износу од 1.755,00 КМ у року од 30 дана рачунајући од дана пријема ове пресуде под пријетњом принудног извршења.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта који је донесен у извршењу пресуде нижестепеног суда број 11 0 У 015107 14 У од 28.9.2015. године, а којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Одјељења за општу управу, Општине Ч. број ... од 24.4.2009. године, а у поступку ревизије укинута то рјешење и ријешено тако да се тужиоцу утврђује престанак својства ратног војног инвалида (РВИ) и права на личну инвалиднину са даном 01.3.2012. године, те се одбија као неоснован захтјев тужиоца од 12.09.2007. године за признавање својства РВИ и права на личну инвалиднину.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да се тужилац у току учешћа у Оружаним снагама ВРС 16.5.1995. године јавио на преглед психијатру и том приликом му је утврђена дијагноза „синдром борбене исцрпљености“, а након тога му је 10.5.1995. године урађена процјена психолога, те у току 1995. и 1996. године од стране психолога урађени су ретести у којима се наводи да се код тужиоца ради о реактивним анксиозно депресивним сметњама праћеним блажим снижењем менталне ефикасности, те да постоји континуитет у лијечењу под надзором психијатра и психолога, па се

цијени по оцјенској Т-230 б) – 60% по основу психичког обољења испољеног у току учешћа у ВРС, па како је другостепена љекарска комисија утврдила да се ради о мултифакторијално условљеном обољењу, то се узима да је утицај егзогених и ендогених фактора на испољавање обољења једнак од чега је утицај војног фактора 50%, те се утврђује укупни војни инвалидитет 30%; да из комплетне медицинске документације произлази да се код тужиоца ради о психичком обољењу из групе неуроза без погоршања, а што све потврђује чињеница да болнички није лијечен, већ да терапију узима путем породичног љекара, а по препоруци психијатра, па будући да је налаз и мишљење другостепене љекарске комисије потпун и јасан то су отклоњени недостаци из ранијих пресуда.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија наведену пресуду из основа садржаних у одредби члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Истиче да је погрешан закључак из побијане пресуде да је тужени поступио у складу са упутама из ранијих пресуда, јер је прихваћен налаз и мишљење другостепене љекарске комисије истог садржаја као и претходни, а који су оцијењени као недовољно јасни и непотпуни; да се у образложењу оспореног акта наводи да је примијењен Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета из 1993. године, а тужилац сматра да је примијењен Правилник из 2012. године што значи да је погрешно утврђен удио војног инвалидитета од 50% узимајући да је утицај ендогених и егзогених фактора једнак, иако таква могућност није предвиђена Правилником из 1993. године, па произлази да је тужени погрешно примијенио материјално право, а оправдање за свој став тужени налази у образложењу да се ради о комбинованом закону, а у оспореном акту се не образлаже шта значи комбиновани закон, а и не може, јер такав појам не постоји, па је неприхватљив став суда да је материјално право правилно примијењено; тужилац је у тужби тврдио да тужени не наводи у оспореном акту да ли је статус тужиоцу признат супротно закону или је утврдио чињенично стање другачије у погледу процента војног инвалидитета, јер се то из оспореног акта не види осим намјере туженог да тужиоцу укине права која су му раније призната у складу са законом, па да су тиме повријеђена права гарантована чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и чланом 2/3 т. е) Устава БиХ. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи или укине и тужиоцу досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев истиче да тужилац за своје тврдње да је примијењен Правилник из 2012. године не нуди доказе, а довољно је извршити увид у одредбу члана 10. Правилника из 1993. године и закључити да се изузетно може дјелимично признати војни инвалидитет, ако су прве појаве обољења настале под околностима вршења војне службе, па како је надлежна љекарска комисија утврдила да је код тужиоца констатована болест, која је по својој природи ендогена, то га није ни морала цијенити, али га је цијенила као психозу и утврдила удио војног инвалидитета од 50%; да није јасна тврдња тужиоца да не постоји комбиновани закон, јер у ситуацији када Закон о општем управном поступку не познаје институт превођења и ревизије, онда би тужилац морао појаснити који би се процесни закон требао примијенити у овом случају. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, на основу одредбе члана 39. ЗУС, као и цјелокупне списе овог управног спора, а и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је тужиоцу рјешењем Одјељења за општу управу општине Ч. број ... од 1.10.2007. године признато својство РВИ VI категорије са 60% војног инвалидитета по оцјенској Т-230 б) – 60%. У поступку превођења исти орган је донио рјешење број ... од 24.9.2009. године којим је тужиоцу утврдио статус VIII категорије са 40% војног инвалидитета. Против тог рјешења тужилац је изјавио жалбу, па је тужени донио рјешење број ... од 15.2.2012. године којим је ставом 1. диспозитива рјешења одбио жалбу тужиоца, а ставом 2. диспозитива је укинуо првостепено рјешење од 24.9.2009. године и ријешио управну став на начин да је тужиоцу утврдио престанак својства РВИ са 01.3.2012. године. Незадовољан тим рјешењем тужилац је поднио тужбу коју је нижестепени суд пресудом број 11 0 У 009710 12 У од 19.4.2013. године уважио и поништио акт туженог уз образложење да је налаз другостепене љекарске комисије непотпун, нејасан и недовољно образложен, па да се на таквом налазу није могао засновати побијани акт. У поновном поступку тужени је донио нови управни акт 13.5.2013. године исте садржине као и претходно поништени акт. Против тог рјешења тужилац је покренуо управни спор, па је нижестепени суд пресудом број 11 0 У 012105 13 У од 29.7.2014. године уважио тужбу и поништио побијани акт уз образложење да надлежна љекарска комисија није довољно образложила због чега је тужиоцу утврђен удио војног инвалидитета од 50% када је обољење директно посљедица учешћа у рату. У поновном поступку тужени је донио рјешење 15.8.2014. године којим су прва два става истовјетна ранијим, с тим да сада тужени додаје и 3. став којим одбија захтјев тужиоца за признавање статуса РВИ и права на личну инвалиднину. Против тог рјешења тужилац је поднио тужбу коју је нижестепени суд пресудом број 11 0 У 015107 14 У од 28.9.2015. године уважио и рјешење туженог поништио уз образложење да тужени приликом одлучивања о жалби тужиоца није могао примијенити Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Сл. гласник РС“ број 134/11, 9/12 и 40/12, у даљем тексту: Закон о правима бораца) јер није био на снази у вријеме доношења првостепеног рјешења 24.9.2009. године, као и да је диспозитив рјешења нејасан с обзиром да тужени укида рјешење од 24.9.2009. године, а онда утврдило престанак својства и права са 01.3.2012. године, будући да правне посљедице укидања рјешења, сагласно члану 254. став 2. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП), дјелују убудуће. У поновном поступку тужени је донио оспорени акт којим истовјетно одлучује у прве две тачке, као и у претходно поништеним рјешењима с тим да додаје тачку 3. којом одбија захтјев тужиоца од 12.9.2007. године за признавање статуса РВИ и права по том основу. Побијаном пресудом је одбијена тужба као неоснована.

Побијана пресуда није правилна.

Одредбом члана 230. став 1. ЗОУП је прописано да се одредбе овог закона које се односе на рјешење сходно примјењују и на рјешења која се доносе по жалби, а одредбом члана 196. став 2. тог закона је регулисано да диспозитив мора бити кратак, јасан и одређен.

Прије свега, диспозитив оспореног акта је противрјечан самом себи, јер тачком 1. диспозитива тужени одбија жалбу тужиоца изјављену против рјешења од 24.9.2009. године, тачком 2. у поступку ревизије укида то рјешење и рјешава тако да тужиоцу утврђује престанак својства РВИ и права на личну инвалиднину са даном 01.3.2012. године због непостојања законом прописаних услова за признавање статуса и права, а

онда тачком 3. диспозитива одбија захтјев тужиоца од 12.9.2007. године за признавање својства РВИ и права на личну инвалиднину као неоснован.

Ако је тужени у поступку ревизије укинуо првостепено рјешење којим је тужиоцу био признат статус и право по том основу зато што не постоје услови за даље остваривање тог права, а то је тек утврђено налазом и мишљењем другостепене љекарске комисије од 10.12.2015. године, онда тужени утврђује престанак тог права са првим даном наредног мјесеца од доношења оспореног акта, а не ретроактивно како је то учинио у овом случају, јер, сходно одредби члана 254. став 2. ЗОУП, укидањем рјешења не поништавају се правне посљедице које је то рјешење произвело, већ се онемогућава даље произвођење правних посљедица тог рјешења. Дакле, дејство укидања рјешења је *ex nunc tј.* у будуће. При овоме треба имати у виду и чињеницу да су ранија рјешења туженог поништавана од стране нижестепеног суда као незаконита.

Поред тога, тужени када је утврдио престанак права са одређеним датумом, онда није могао одбити захтјев тужиоца поднесен 12.9.2007. године, јер је о том захтјеву одлучено рјешењем првостепеног органа туженог од 01.10.2007. године и рјешењем истог органа од 24.9.2009. године, при чему треба имати у виду и чињеницу да је тужиоцу то право признато и да је тај статус и права по том основу остваривао до 01.3.2012. године како то и сам тужени констатује. Из наведених разлога диспозитив оспореног акта је неразумљив и противрјечан, па исти садржи такве недостатке да се његова законитост не може испитати, због чега је нижестепени суд био дужан такав акт уклонити (касирати) из правног саобраћаја уважањем тужбе и поништењем истог.

Уз наведено, овај (Врховни) суд запажа да налаз и мишљење другостепене љекарске комисије и даље није потпун, јасан, нити садржи све чињенице и околности битне за доношење одлуке туженог о статусу и правима тужиоца. Наиме, у налазу и мишљењу Клиничког центра Бањалука од 10.07.1995. године констатује се присуство депресивних сметњи у склопу „синдрома борбене исцрпљености“, па није јасно на основу које „бројне медицинске документације“ се утврђује да се ради о неуротском поремећају, као и да је удио војног фактора једнак осталим факторима када је „синдром борбене исцрпљености“ директна посљедица учешћа у рату чија посљедица је проузроковање депресивних сметњи и појава ПТСП који је попримио хронични ток.

Будући да другостепена љекарска комисија не наводи на основу које медицинске документације изводи закључак да се ради о неуротском обољењу из оцјенске Т-230 б), а не о психозама из оцјенске Т-231 с обзиром да у свом налазу само уопштено каже на основу „бројне медицинске документације“ не наводећи конкретно о којој медицинској документацији се ради, то наведени налаз и мишљење другостепене љекарске комисије није дат у складу са одредбом члана 5. став 2. Правилника о раду љекарских комисија за оцјену војног инвалидитета („Сл. гласник РС“ број 100/12, у даљем тексту: Правилник о раду љекарских комисија) па се на таквом налазу и мишљењу није могао засновати оспорени акт. И сам тужени у одговору на захтјев истиче да је тужилац цијењен по основу психозе, па заиста није јасно на основу које медицинске докуменције другостепена љекарска комисија закључује да се ради о неуротском обољењу.

Из наведених разлога овај суд налази да је доношењем побијане пресуде остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се отуда захтјев тужиоца на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. тог закона уважава, побијана

пресуда преиначава на начин да се тужба уважава, јер су остварени основи из одредбе члана 10. тачка 2. и 4. ЗУС за поништење оспореног акта.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредби члана 49. и 49. а) став 1. ЗУС којом је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној страни надокнадити трошкове спора, и члану 397. Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13) којим је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка, те члану 387. истог закона којим је регулисано, ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови ће се одмјерити по овој тарифи. Тужилац је затражио трошкове састава тужбе у износу од 877,50 КМ са паушалом и ПДВ па је овај суд и досудио тужиоцу трошкове у наведеном износу, а исти се односе на трошкове састава тужбе - 300 бодова (тар. бр. 3) Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“, број 68/05 – у даљем тексту: Тарифа), па како вриједност бода у смислу члана 14. Тарифе износи 2,00 КМ то се за састав тужбе утврђује износ од 600,00 КМ, затим паушалну накнаду од 25% у смислу члана 12. Тарифе што износ 150,00 КМ и трошкове ПДВ од 17% у смислу члана 6. Тарифе што износи 127,50 КМ, или укупно 877,50 КМ. Исти износ је тужилац затражио и за састав захтјева по адвокату па је и тај износ досуђен тужиоцу, тако да је тужиоцу досуђен укупни износ од 1755,00 КМ, јер су захтијевани трошкови у складу са Тарифом.

С обзиром да је ово четврти пут како се поништава акт туженог, то се тужени упозорава на посљедице прописане одредбама члана 65. став 2. у вези става 1. тачка 5. ЗУС уколико донесе нови управни акт противно правном схватању и примједбама суда.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић